

Bilag 17

MOTTATT
Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

AF Decom Offshore AS
Postboks 6272 Etterstad
0603 Oslo

KOPI

Deres ref.

Vår ref.
2010/00262/425.1/HNA
Saksbeh. Henning Natvig tlf. 67162508

Vår dato
10. desember 2013

Tillatelse etter forurensningsloven til håndtering av radioaktivt avfall og utslipp av radioaktive stoffer ved AF Miljøbase, Vats

Oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven

Basert på søknad fra AF Decom Offshore AS, datert 30. juni 2011, gir Statens strålevern tillatelse til radioaktiv forurensning og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med mottak og opphugging samt rengjøring av utstyr fra utrangerte offshoreinnretninger ved AF Miljøbase i Vats. AF Decom får også tillatelse til å gjennomføre miljøkartlegging og demontering av utstyr som inneholder radioaktive stoffer andre steder enn ved AF Miljøbase Vats. AF Decom skal innen 1. mars 2014 oversende Statens strålevern et program hvor prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens for utslippsstrømmer fra anlegget fremgår, og hvor det også skal beskrive omfang og frekvens av prøver i vannsøylen, prøver av bunnsedimenter fra resipienten og etablering av en eller flere stasjoner for overvåking av eventuelt nedfall av støv som inneholder radioaktive stoffer. Denne tillatelsen erstatter godkjenning av anlegg for behandling og lagring av radioaktivt avfall, samt utslipp fra AF Miljøbase Vats for AF Decom Offshore, GP05-01-1.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt

Statens strålevern (Strålevernet) viser til søknad fra AF Decom Offshore AS, datert 30. juni 2011, om tillatelse til radioaktiv forurensning og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med mottak og opphugging samt rengjøring av utstyr fra utrangerte offshore innretninger ved AF Miljøbase i Vats. AF Decom søker også om tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall på enhver lokalitet der AF Decom Offshore utøver sin virksomhet, på det norske fastland eller den norske kontinentalsokkelen. Vi viser også til e-post fra AF Decom datert 20. august 2013 med tilleggsopplysninger om rengjøringsmetode av kontaminerte rørbiter og e-post datert 29. oktober 2013 med tilleggsopplysninger om utslipp fra anlegget.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4, samt forurensningsloven § 29, jf. avfallsforskriften kapittel 16.

Postadresse • *Postal address:*
Postboks 55 NO-1332 Østerås
Besøksadresse • *Office:*
Grini næringspark 13, 1361 Østerås

E-post • *E-mail:*
postmottak@nrpa.no
Internett • *Internet:*
www.nrpa.no

Telefon • *Telephone:*
+47 67 16 25 00
Telefaks • *Fax:*
+47 67 14 74 07

Bankkonto • *Bank account:*
Bank: 8276 01 00494
IBAN: NO76 8276 01 00494
Swift address: DNBANOKK
Org.nr.: 867 668 292

Strålevernet har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordelene og ulempene tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har vi lagt til grunn hva som kan oppnås ved innføring av beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Strålevernet kan foreta endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter operatøren å overholde forurensningsloven og strålevernloven og forskrifter som er hjemlet i disse lovene, samt internkontrollforskriften.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og strålevernloven og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Bakgrunn

AF Decom har godkjenning, GP05-01-1, til behandling og lagring av radioaktivt avfall samt utslipp fra AF Miljøbase Vats, som ble gitt for perioden 17. juni 2009 til 31. desember 2011. I medhold av overgangsbestemmelsene i § 8 i forskrift om radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall gjelder godkjenningen til den er erstattet av en tillatelse etter forurensningsloven, men er ikke i noe tilfelle gyldig etter 1. januar 2014. AF Decom har i søknad av 30. juni 2011 søkt om tillatelse etter forurensningsloven til radioaktiv forurensning og håndtering av radioaktivt avfall i forbindelse med mottak, opphugging og rengjøring av utrangerte petroleumsinstallasjoner som er kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer. De søker også om tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall ved enhver lokalitet der AF Decom utøver sin virksomhet, på det norske fastlandet eller den norske delen av kontinentalsokkelen.

Søknaden fra AF Decom omfatter:

- Tillatelse til mottak av radioaktivt avfall, installasjoner/innretninger og/eller objekter som inneholder naturlig forekommende radioaktive stoffer
- Tillatelse til demontering av installasjoner/innretninger som inneholder naturlig forekommende radioaktive stoffer
- Tillatelse til rengjøring av utstyr som er kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer.
- Tillatelse til utslipp av vann med innhold av radioaktive stoffer fra rengjøringsprosessene av utstyr kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer
- Tillatelse til behandling av radioaktivt avfall
- Tillatelse til mellomlagring av inntil 300 tonn radioaktivt avfall med spesifikk aktivitet over og under grensene som er gitt i vedlegg I b til forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall, for hva som må deponeres i særskilt deponi, i påvente av transport til endelig disponering.

Rengjøring av kontaminert utstyr og utslipp av spylevann

Virksomheten opplyser at alle installasjoner som skal motas kartlegges offshore, så langt det er praktisk og sikkerhetsmessig mulig. Enheter som inneholder naturlig forekommende radioaktive stoffer vil på bakgrunn av den gjennomførte kartleggingen bli merket før installasjonene kommer inn til anlegget i Vats. Ved demonteringen i Vats foretas det en screening som muliggjør en identifisering av utstyr som er kontaminert med naturlig forekommende stoffer og objekter med forskjellig aktivitetsnivå sorteres med tanke på hvilke deler av avfallet som må sendes til særskilt deponi og hvilke deler som kan tas hånd om av selskap med tillatelse til håndtering av farlig avfall. Objekter som er kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer blir primært rengjort ved bruk av tørre (mekaniske) metoder som innebærer at rørbiter holdes med en maskin, vendes og bankes mot en plate. I noen tilfelle blir det i tillegg gjennomført en skraping/børsting med lett en vandusj for å fjerne rester som sitter igjen i rørbiterne.

Er det behov for rengjøring med høytrykksspyling av utstyret i tillegg vil slik rengjøring bli foretatt på et eget område på anlegget, som er tilrettelagt for formålet og som har drenering til en sedimentasjonstank. Spylevannet går videre fra sedimentasjonstanken til virksomhetens renseanlegg og videre ut gjennom virksomhetens avløpsledning til sjø på 23 meters dyp.

AF Decom har foretatt målinger av innhold av naturlig forekommende radioaktive stoffer i spylevannet fra rengjøring av kontaminerte objekter. På bakgrunn av disse målingene er den totale mengden som kommer fra rengjøringen isolert anslått til maksimalt 10 000 Bq for hver av tre aktuelle nuklidene, basert på et forbruk av inntil 250 m³ vann til rengjøring. Avrenning fra områdene hvor det foregår virksomhet og som slippes ut fra anlegget via virksomhetens renseanlegg er imidlertid betydelig større, opp til 250 000 m³ per år. AF Decom har beregnet forventede utslippsmengder av radioaktive stoffer fra virksomheten på grunnlag av et utslipp av 250 000 m³ vann per år med midlere konsentrasjoner av de tre aktuelle radioaktive nuklidene i utslippsvannet fra årene 2011 – 2013. På bakgrunn av disse beregningene søker AF Decom om tillatelse til utslipp av henholdsvis 3 MBq ²²⁶Ra, 2,5 MBq ²²⁸Ra og 5 MBq ²¹⁰Pb.

Oppbevaring av utstyr kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer

Løsmasser som inneholder naturlig forekommende radioaktive stoffer blir primært pakket i UN-godkjente plastfat, men annen emballasje kan bli anvendt hvis dette viser seg mer hensiktsmessig og aksepteres av mottager for disponering av avfallet. Radioaktivt avfall med en samlet aktivitetskonsentrasjon av ²²⁶Ra, ²²⁸Ra og ²¹⁰Pb over 10 Bq/g lagres i containere med dobbelt bunn og som holdes låst på et område som er avsatt på anlegget for lagring av denne typen avfall. Radioaktivt avfall med samlet aktivitetskonsentrasjon av de tre nuklidene under 10 Bq/g lagres på et avsperrert og merket område.

Det opplyses i søknaden at AF Decoms område i Vats er en godkjent ISPS-terminal/havn, noe som medfører at området er inngjerdet, kameraovervåket og at det er adgangskontroll for å komme inn på området.

For ytterligere beskrivelse viser vi til virksomhetens søknad.

Saksgang

Strålevernet behandler søknader om tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven i henhold til forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Søknaden ble sendt på høring den 11. januar 2012, med høringsfrist den 17. februar 2012. Strålevernet har mottatt høringskommentarer fra ni høringsinstanser innen utløpet av høringsfristen. Kort oppsummering av høringsuttalelsene og virksomhetens kommentarer til uttalelsene følger nedenfor. Strålevernet har vurdert høringsuttalelsene og virksomhetens kommentarer i behandlingen av saken.

Høringsuttalelser

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet viser til regelverk som AF Decom må forholde seg til i sitt arbeid med ioniserende stråling, og peker spesielt på kravene i forskrift om ioniserende stråling om helseundersøkelser, omplassering av gravide arbeidstakere og arbeidstakerregister.

Fiskeridirektoratet

Det er Fiskeridirektoratet region sør som har avgitt høringsuttalelse og de peker på at Vats- og Yrkesfjorden er svært viktige fjorder i forhold til ressursområder og fiskeområder. Fiskeridirektoratet uttrykker bekymring for at utslipp av radioaktive stoffer skal gi negativ oppmerksomhet og at markedene for fisk og sjømat kan reagere på videre utslipp av radioaktive stoffer til fjordsystemet. De peker på at de akkumulerte utslipp av forskjellige miljøskadelige forbindelser etter hvert vil bli store og at dette ikke vil være forenelig med en bærekraftig forvaltning av fjorområdene, hverken i biologisk forstand eller i økonomisk forstand hva gjelder andre næringer. Fiskeridirektoratet region sør setter også spørsmålsteget ved om innvilgelse av AF Decoms søknad er forenelig med forskrift om rammer for vannforvaltning av 25. mai 2011 (Vannforskriften), og de ber om at søknaden fra AF Decom om radioaktiv forurensning ikke blir innvilget.

Vindafjord kommune

Vindafjord kommune uttrykker at de har forståelse for at AF Decom har et behov for endret tillatelse til radioaktiv forurensning og håndtering av radioaktivt avfall på grunn av endringer i lover og forskrifter som virksomheten må forholde seg til. Vindafjord kommune behandlet saken i formannskapet den 28. februar 2012. De uttaler i sitt vedtak at det må stilles krav om:

- at det til enhver tid skal benyttes mest mulig teknologi i all håndtering av det radioaktive materialet
- at utslipp av radioaktivitet skal minimeres
- gode og sikre prosedyrer ved håndtering av materialet og oppfølging med målinger og undersøkelser av utslippsvann, jord og biota og at resultatene av undersøkelsene må gjøres tilgjengelige for allmennheten

Videre forutsetter de at det fra bedriftens side er åpenhet om disse spørsmålene og at det blir gitt god informasjon til lokalmiljøet.

Tysvær kommune

I høringsuttalelsen fra Tysvær kommune blir det pekt på at Yrkesfjorden er rik på fiske og at det er lokalisert flere oppdrettsanlegg i nærheten. Det blir minnet om den effekten utslipp av radioaktive

stoffer i fjorden kan gi omdømme til matfisk. Tysfjord kommune behandlet saken i formannskapet den 7. februar 2012, og fattet følgende vedtak:

1. Tysvær går mot at det vert gitt godkjenning for auka utslepp og lagring av lågradioaktivt avfall.
2. Tysvær kommune legg til grunn for viareføre av dagens godkjenning at søker vert pålagt hyppigare målingar (minimum ein gong pr. mnd.)
Vidare ber ein om at drikkevasskjelder i området vert særleg nøye overvake.
3. Ved vurdering av løyve må omsynet til miljøet og konsekvensane av utsleppet vege tungt.

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest uttaler at de mener det skal være null miljøskadelige utslipp til sjø når utrangerte installasjoner fra petroleumsvirksomheten hugges opp. De peker på at radioaktivitet oppfattes som farlig og at det lite forenelig med norsk matproduksjon. De uttaler at dette er svært viktig i forbindelse med mattrygghet og omdømme for fiskeri- og havbruksnæringen både lokalt, regionalt og nasjonalt. Fiskarlaget Vest går på denne bakgrunn imot at AF Decom skal få tillatelse til å håndtere og lagre økte mengder radioaktivt avfall på virksomhetens område i Vats, og å øke utslippene av radioaktive stoffer til sjøen utenfor virksomheten.

Raunes Fiskefarm AS.

Simonsen Advokatfirma DA har på vegne av Raunes Fiskefarm avgitt høringsuttalelse til AF Decoms søknad. I høringsuttalelsen blir det uttalt at AF Decom «gir positivt uriktige opplysninger til forskjellige myndighetsorganer – åpenbart for å gi inntrykk av at virksomheten er mindre uheldig for omgivelsene enn det som faktisk er tilfelle.» Det blir også uttrykt at de mener AF Decom i hele perioden de har drevet virksomhet på Vats har hatt planer om stadige utvidelser av virksomheten, men at disse planene har blitt holdt tilbake i diskusjoner om samlokalisering i området. I høringsuttalelsen bes det om at Statens strålevern på eget grunnlag foretar de undersøkelser som er nødvendig for å sikre at virksomheten til AF Decom ikke gir noen uheldige eller negative konsekvenser for Raunes Fiskefarm og at AF Decom har iverksatt alle nødvendige kvalitetssikringsordninger. Det anmodes videre i høringskommentarer om at AF Decoms søknad ikke blir innvilget før søkeren har avklart all risiko i forbindelse med hensyn til forurensning overfor sin umiddelbare nabo, Raunes Fiskefarm.

Alsaker Fjordbruk AS

Alsaker Fjordbruk uttaler at de har vært skeptiske til den stadig økende aktiviteten som blir generert fra blant annet landbasen til AF Decom. De opplyser at de har stilt spørsmål ved sammenhengen mellom «Matfylket Rogaland» der deres produksjon av sjømat er en viktig brikke, og den stadig økende virksomheten til AF Decom. De gir uttrykk for at AF DEcoms virksomhet kan føre til et svekket omdømme for havbruksnæringen/matproduksjonen i Rogaland.

Videre uttaler de at en eventuell ny tillatelse må gis med de strengeste krav til kontroll og oppfølging. Hensynet til miljøet må veie tungt, og de peker på at Yrkesfjorden er rik på fisk og at det er lokalisert flere oppdrettsanlegg i nærheten. De mener at utgangspunktet for drift av den type som AF Decom driver må være null utslipp. Med bakgrunn i det ovennevnte anbefaler Alsaker Fjordbruk at AF Decom ikke får tillatelse til økt lagring av radioaktivt avfall, samt utslipp fra virksomheten sin.

Norges Miljøvernforbund Vats/Yrke

Norges Miljøvernforbund uttaler at AF Decoms virksomhet i nærområdet og de fremtidstanker bedriften har påvirker tilværelse og livskvalitet for dem som bor i nærområdet til virksomheten, og kommer til å ødelegge omgivelsene og skade dem som allerede i generasjoner er etablert i området. De viser også til at de ikke er blitt informert om muligheten til å gi uttalelse i saken, og at dette er noe som gjentar seg i flere av sakene til AF Decom som behandles av offentlige myndigheter.

Norges Miljøvernforbund oppfordrer Statens strålevern til å avslå AF Decoms søknad om lagring av radioaktivt avfall, og forlange en sikker håndtering og direkte lasting i tette containere for viderelevering til godkjent anlegg fortløpende.

Yrke og Lindanger Bygdalag

Yrke og Lindanger Bygdalag uttaler at deres erfaring og vurdering av AF Decoms virksomhet i nærområdet og de fremtidstanker bedriften har påvirker tilværelse og livskvalitet negativt for de som bor i nærområdet, og vil komme til å ødelegge omgivelsene og skade de som er etablert i området psykisk, fysisk og økonomisk. De mener at det er uforsvarlig å godta at bedriften skal få håndtere radioaktivt avfall ved enhver lokalitet der AF Decom utøver sin virksomhet enten det er på land eller offshore.

De viser også til at Statens strålevern sin forvaltning er basert på eksisterende kunnskap, men også på føre-var-prinsippet og at dette prinsippet må nyttes til fordel for naturen, miljøet og menneskene som bor i området eller benytter området til fritid og naturopplevelse.

Yrke og Lindanger Bygdalag viser også til at de ikke er blitt informert om muligheten til å gi uttalelse i saken, og at dette er noe som gjentar seg i flere av sakene til AF Decom som behandles av offentlige myndigheter.

Yrke og Lindanger Bygdalag krever at AF Decom ikke får tillatelse til utslipp, håndtering eller lagring av radioaktivt avfall slik det er søkt om.

Virksomhetens kommentarer til høringsuttalelsene

Arbeidstilsynet

AF Decom henviser til at mange av Arbeidstilsynets kommentarer ivaretas av virksomhetens prosedyrer og arbeidsinstrukser. AF Decom uttaler også at deres arbeid med radioaktive stoffer vil ikke gi årlige stråledoser over grenseverdiene i strålevernforskriften § 20, og vil derfor ikke regnes som arbeid i kontrollert eller overvåket område. De vil likevel gjennomføre doseovervåkning av ansatte som arbeider med NORM for å dokumentere at overeksponering ikke forekommer. AF Decom sier også at de vil tilfredsstille krav til helseundersøkelser, der dette er påkrevet.

AF Decom uttaler at de har innarbeidet hendelser knyttet til radioaktivt materiale og stråling i beredskapsplanen for AF Miljøbase Vats. Ved slike hendelser er det strålevernskoordinator som har øverste kommando og ikke innsatsleder. I tillegg stilles det krav til kvalifisert personell ved gjennomføring av innsatsarbeidet.

AF Decom bekrefter at henvisning til forskrift om vern mot eksponering for farlige stoffer på arbeidsplassen finnes i alle deres risikovurderinger, både for arbeid ved AF Miljøbase Vats og offshore. Egne risikovurderinger av eksponering for farlige stoffer utføres i alle prosjekter, og vurdering av stråleeksponering inngår i disse.

Fiskarlaget vest

AF Decom uttaler i sine kommentarer til høringuttalelsen fra Fiskarlaget Vest at det ikke er snakk om stor økning i mengder radioaktivt avfall som lagres på AF Miljøbase Vats, men en harmonisering med mengdebegrensningen for farlig avfall generelt i tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, gitt av Klima- og forurensningsdirektoratet den 30.11.2011.

AF Decom mener at de omsøkte mengder og utslipp er tilstrekkelig gjort rede for i søknaden av 30.06.2011, samt på informasjonsmøte i Vindafjordhallen den 22.02.2012, og ser derfor ikke nødvendigheten av å kommentere dette ytterligere her. De viser til at de omsøkte utslippene av radioaktive stoffer er små i forhold til grenseverdiene for hva som krever tillatelse til utslipp.

AF Decom skriver også at null miljøskadelige utslipp er deres målsetning og så langt kan det ikke dokumenteres forhøyet radioaktivitet i vann, sediment eller biota rundt AF Miljøbase Vats, ref. NIVAs rapporter fra miljøovervåkningsprogrammet 2009, 2010 og 2011. De viser til at vannet som slippes ut fra miljøbasen holder samme nivå av radioaktivitet som den naturlige tilførselen fra grunn og vassdrag i området.

Raunes Fiskefarm AS

AF Decom skriver at forutsetninger for søknad om tillatelse i 2004 var at installasjonene enten skulle fraktes inn som avfall i containere eller som hele konstruksjoner/moduler for demontering/sortering på anlegget.

AF Decom viser til at det siden inngåelse av en avtale med Vindafjord kommune i 2003 har det aldri vært lagt skjul på at en stor andel av petroleumsinstallasjonene i Nordsjøen forventes ilandført og gjenvunnet i Vats. Fjerningen av utrangerte installasjoner vil pågå i mange tiår fremover. Miljøbasen er utvidet i takt med markedsutviklingen, da det hersker betydelig usikkerhet rundt når de enkelte fjerningsprosjekter vil bli gjennomført. Det bør imidlertid være kjent for de aller fleste at dette er et marked med betydelig potensial. Dette er også bakgrunnen for AF Decoms etablering i Vats og de betydelige investeringer som er gjort i et moderne mottaks- og gjenvinningsanlegg av meget høy miljøstandard.

AF Decom uttaler at mengden naturlig forekommende radioaktivt materiale som mottas på miljøbasen vil avhenge av en rekke forhold, som type petroleumsinstallasjon, opprinnelsessted i Nordsjøen og tiden det har gått siden installasjonen ble nedstengt. Mengden radioaktivt avfall og omfanget av utslipp til sjø det er søkt om, reflekterer det markedet man ser for seg i overskuelig fremtid.

AF Decom beskriver også tvisten mellom dem og Raunes Fiskefarm AS. De mener at Raunes Fiskefarm AS trekker frem et utvalg av uttalelser fra Fylkesmannen i Rogaland som kan tolkes i retning av at AF Decoms virksomhet i Vats er uønsket av hensyn til oppdrettsvirksomhet i samme

fjord. De henviser til at Fylkesmannen har gitt AF Decom tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven basert på forurensnings- og lokaliseringsmessige vurderinger.

AF Decom uttaler at de ikke kan se at Raunes Fiskefarm har grunnlag for å påberope seg omdømmetap som følge av at naturlig forekommende radioaktivt materiale blir mottatt og behandlet ved miljøbasen, så lenge det ikke representerer noen strålefare for befolkningen eller miljøovervåkningsprogrammet dokumenterer utslipp av forhøyet radioaktivitet.

AF Decom skriver at påstandene i bilag 5 til høringsuttalelsen fra Raunes Fiskefarm om at AF Decom har fått et forelegg for forsettlig overtredelse av forurensningsloven ikke medfører riktighet. Forelegget ble gitt for uaktsomhet i forbindelse med lagring av gjenvunnet materiale som var dokumentert å være rent nok for salg. Det gjenvunne materialet ble ved en misforståelse lagret delvis utenfor tett dekke med drenering til renseanlegg. AF handlet umiddelbart ved å flytte materialet til lagerplass i henhold til tillatelsen. Forurensede jordmasser ble skiftet ut med rene masser. Miljøundersøkelser konkluderte med at lagringen av materialet ikke hadde hatt noen forurensningsmessig betydning, hverken lokalt på Raunes eller i fjorden.

Alsaker Fjordbruk AS

AF Decom skriver at Alsaker Fjordbruk AS har tilsvarende kommentarer som andre høringsinstanser, og henviser til sine kommentarer til uttalelsene fra andre høringsinstanser.

Fiskeridirektoratet

AF Decom viser til sine kommentarer til Fiskarlaget Vest og Raunes Fiskefarm vedrørende bekymringer for markedene og omdømme. På bakgrunn av den dokumentasjonen som foreligger fra det pågående miljøovervåkningsprogrammet, kan AF Decom ikke se at det er grunnlag for bekymring rundt dette. De skriver også at utslippene fra AF Miljøbase Vats er svært små grunnet utformingen av anlegget, med tett overflate, rensing og overvåkning av alt prosess- og overflatevann. AF Decom skriver at når det regnes fortykning på utslippene, har disse ingen miljømessig betydning. Dette gjelder radioaktive nuklider så vel som øvrige forurensningskomponenter regulert i tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven av 30.11.2011.

AF Decom uttaler at de har vurdert de omsøkte utslipp samt dokumenterte målinger fra miljøovervåkningsprogrammet opp mot kravene i Vannforskriften og kan ikke se at noe skal være i strid med denne. Utslippsvannet totalt sett fra miljøbasen holder bakgrunnsnivå sammenlignet med vannet som tilføres naturlig fra vassdragene i området.

Vindafjord kommune

AF Decom henviser til at Rådmannen i Vindafjord kommune har fremlagt en grundig saksutredning og vurdering for formannskapet. De har ingen kommentarer til formannskapets vedtak utover at beste tilgjengelige teknologi er tatt i bruk for å minimere eksponeringen for involvert personell og redusere radioaktive utslipp til et minimum.

De viser også til at miljøovervåkningsprogrammet som utføres av NIVA dokumenterer miljøtilstanden med hensyn til radioaktivitet i hhv utslippsvann, sedimenter, fisk og skalldyr.

Informasjon til allmennheten gis både på AF sine nettsider, på lokale informasjonsmøter og i nyhetsblad fra AF Miljøbase Vats.

Tysvær kommune

AF Decom viser til at det er ingenting i de målinger som til nå er utført som del av miljøovervåkingsprogrammet, som tilsier at målinger hyppigere enn hvert kvartal er nødvendig. Prosessvannet analyseres kvartalsvis, alternativt ved hvert utslipp hvis sjeldnere.

AF Decom antar at Tysvær kommune henviser til drikkevannskilder i Tysvær kommune. De henviser til at analyser av vannet i Rauneselva, som renner ut fra Raunesvannet, viser indikative doser langt under kravet i drikkevannsforskriften. De peker også på at analyser utført som en del av miljøovervåkingsprogrammet heller ikke gir grunnlag for bekymring hva gjelder spredning av forurensninger fra miljøbasen til drikkevannskilden.

Norges miljøvernforbund Vats/Yrke

AF Decom viser til at Norges Miljøvernforbunds kommentarer tilsvarer andre høringsinstansers kommentarer, og viser til sitt svar på disse høringskommentarene med noen unntak. AF Decom mener at det ikke finnes grunnlag for å hevde at rutineene ikke er gode nok eller at radioaktivitet ikke tas på alvor. De henviser til at prosedyrene er del av søknaden til Strålevernet.

AF Decom skriver at de ikke kan forholde seg til påstandene om at det er funnet store mengder radioaktivt avfall ved en nattlig inspeksjon på AF Miljøbase Vats, da dette er udokumenterte påstander.

AF Decom uttaler at de ikke kjenner til at noen av deres ansatte har kommet med bekymringsmeldinger i forhold til håndtering av radioaktive stoffer. De vil anta at vedkommende ville ha tatt dette opp med sin overordnede, eller med verneombud, dersom dette hadde vært reelle bekymringer. I tillegg henviser de til at ansatte har fått nødvendig opplæring innen strålevern ved arbeid med radioaktivt materiale.

AF Decom viser til at i høringskommentaren og brevet til helse- og arbeidsmiljømyndighetene vises det til at det er observert oppkuttete kontaminerte rørdeler, radioaktive avleiringer med mer spredd utover kaianlegget. De skriver at uten dokumenterte målinger finnes det ikke grunnlag for å hevde at dette er radioaktivt materiale, og hadde dette vært tilfelle, ville det vært sterkt i strid med bedriftens prosedyrer.

AF Decom tilbakeviser også at det forekommer spredning av radioaktivt støv som kommer direkte fra kuttingen og brenningen. De uttaler at slike utslipp ville blitt oppdaget ved de yrkeshygieneiske luftmålingene som rutinemessig gjennomføres ved virksomheten, for å sikre arbeidsmiljøet til våre ansatte og andre som oppholder seg på miljøbasen. De viser også til tidligere korrespondanse med Strålevernet i forbindelse med pålegg om undersøkelser av eventuelle utslipp til luft.

AF Decom viser til påstander om at utstyr med radioaktive stoffer er sendt til smelting og gjenvinning. De uttaler i den forbindelse at det gjennomføres kontroll av absolutt alle metaller med hensyn til radioaktivitet, før disse sendes videre til smelteverk eller annet gjenvinningsanlegg. I tillegg gjennomfører mottakerne tilsvarende kontroll av alle metaller som ankommer fra AF

Miljøbase Vats. Toleransegrensen for radioaktivitet ved et smelteverk er svært lav, blant annet av hensyn til kvalitetskrav til de omsmeltede produktene.

Yrkje og Lindanger Bygdalag

AF Decom viser til miljøovervåkningsprogrammet som ble startet opp i 2008, og som også baserer seg på tidligere utførte miljøundersøkelser i fjordområdet, viser for tredje år på rad at det ikke forekommer utslipp som representerer forurensning av vesentlig miljømessig betydning fra AF Miljøbase Vats. AF Decom presiserer at de søker om å få utføre arbeid med og behandling av radioaktivt materiale på enhver lokalitet der virksomheten utøves, på land eller offshore. Det er ikke søkt om utslipp av radioaktivitet andre steder enn AF Miljøbase Vats, slik det gis inntrykk av i høringsuttalelsen fra Yrkje og Lindanger Bygdalag.

AF Decom viser til at bygdalaget har blitt informert om søknaden gjennom offentlige kunngjøringer i lokale media (Grannar og Haugesunds Avis) og at de har tillit til at Statens strålevern har avgrenset utsendelsen av høringen til det som er naturlig og rimelig ut fra ressurshensyn og sakens betydning. De sier også at gjennom offentlig kunngjøring og ettersyn får alle som måtte føle seg berørt uansett mulighet til å gjøre sine synspunkter gjeldende.

Strålevernets vurdering

Strålevernet legger forurensningsloven og forskrifter som er hjemlet i denne loven til grunn for behandling av søknaden.

Forurensningsloven § 2 nr. 3 omhandler tiltak for å unngå og å begrense forurensning og avfallsproblemer, og sier at det ved løsning av et forurensningsproblem skal benyttes teknologi som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal således inngå i skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter forurensningsloven.

Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

En av høringsinstansene har bedt Statens strålevern om på eget grunnlag foreta de undersøkelser som er nødvendig for å sikre at virksomheten til AF Decom under absolutt ingen omstendigheter vil foranledige noen uheldige eller negative konsekvenser for Raunes Fiskefarm og at AF Decom har iverksatt alle nødvendige kvalitetssikringsordninger. Statens strålevern forholder seg i forbindelse med behandlingen av søknaden til de opplysningene som AF Decom har gitt i søknaden med vedlegg og ser ikke behov for å få utført nye undersøkelser knyttet til de mindre endringene i virksomheten det nå er søkt om. Statens strålevern vil som en oppfølging av tillatelsen gjennomføre tilsyn med AF Decom og driften ved AF Miljøbase Vats, og vil i den forbindelse også kunne foreta kontroll av de kvalitetssikringsordninger som AF Decom har iverksatt.

To av høringsinstansene viser til at Statens strålevern også skal legge føre-var-prinsippet til grunn i sin forvaltning. I de grensene som er satt for hva som skal reguleres som radioaktivt avfall og deponipliktig radioaktivt avfall samt de grensene som er satt for hvilke utslipp som trenger tillatelse i henhold vedlegg I og II i forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall er det tatt hensyn til at det er en viss usikkerhet rundt hvilke konsentrasjoner av radioaktive stoffer som kan påvirke det ytre miljø. Dette sammen med at virksomheten så langt har hatt utslipp med lave konsentrasjoner og vil få klare grenser for hvor mye naturlig forekommende radioaktive stoffer de kan slippe ut mener vi ivaretar det føre-var-prinsippet som det vises til at Strålevernet må ta inn vurderingene av søknaden.

En av høringsinstansene viser til at de ikke har blitt informert om muligheten til å gi uttalelse i saken. Vi antar at de med det mener at de ikke har fått tilsendt brev fra Strålevernet med anmodning om høringsuttalelse. Statens strålevern har ikke oversikt over alle bygdelag, velforeninger o.l. som kan være interessert i å uttale seg i de forskjellige sakene som vi har til behandling. Vi må derfor i utgangspunktet forholde oss til offentlige myndigheter og landsdekkende eller regionale organisasjoner, og ellers benytte offentlig kunngjøring i lokale media. Det er anledning for alle som ønsker det å sende inn høringsuttalelser i de ulike sakene som Strålevernet legger ut på høring på Strålevernets nettsted..

Måleprogram

Et miljøovervåkingsprogram er etablert i tilknytning til AF Decoms anlegg i Vats. Programmet omfatter prøvetaking og analyse både av det vannet som er brukt til høytrykksspyling av utstyr kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer før det går inn i renseanlegget og vannet som slippes ut fra virksomhetens renseanlegg. Det tas prøver av begge vannstrømmene hvert kvartal. Statens strålevern ser det som hensiktsmessig at det blir tatt prøver og gjennomført analyser av innhold av radioaktive stoffer i utslippsvannet med samme frekvens som allerede er etablert for de andre komponentene det analyseres på og AF Decom får et vilkår i tillatelsen om å utarbeide et måleprogram som hvor prøvetaking for analyse av radioaktive stoffer blir harmonisert med det programmet som virksomheten har for prøvetaking og analyse av andre stoffer. Flere av høringsinstansene har uttrykt bekymring for utslipp av radioaktive stoffer til luft og vann. Blant annet på denne bakgrunn ser Statens strålevern det som hensiktsmessig at det gjennomføres miljøovervåking av resipienten for utslipp til sjø og at overvåkingsprogrammet også inneholder stasjoner for registrering av eventuell spredning av radioaktive stoffer i form av støv til områdene rundt virksomheten. AF Decom skal derfor inkludere slike målestasjoner i overvåkingsprogrammet. I overvåkingsprogrammet skal det også inngå målinger for overvåking av nedfall av radioaktive partikler som kan spres som følge av utslipp til luft. AF Decom skal vurdere å opprette en eller flere stasjoner hvor det etableres bed med bergknapp-matter for gjennomføring av denne type overvåking.

Beredskap

AF Decom har utarbeidet en beredskapsplan for virksomheten. De dokumenterer i denne at de har både prosedyrer for å sette i verk tiltak og vil ha utstyr på plass for å håndtere en rekke uhellssituasjon på en tilfredsstillende måte. Beredskapsplanen dekker også radioaktivt uhell, men uhellsutslipp av radioaktivt avfall er ikke spesifikt beskrevet. Strålevernet ber om at også dette inkluderes i beredskapsplanen.

Virksomhet utenfor AF Miljøbase Vats

AF Decom har søkt om at deres tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall skal gjelde ved enhver lokalitet der AF Decom utøver sin virksomhet, på det norske fastland eller den norske delen av kontinentalsokkelen og ikke være begrenset til AF Miljøbase Vats. AF Decom kan gjennomføre kartlegging av tilstedeværelse av naturlig forekommende radioaktive stoffer, og demontering av utstyr som er kontaminert med denne type stoffer om bord på utrangerte innretninger også andre steder enn ved AF Miljøbase Vats, i henhold til vedlagte tillatelse. Strålevernet vil imidlertid gjøre oppmerksom på at denne type virksomhet må gjennomføres på en slik måte at det ikke fører til unødig eksponering av mennesker eller forurensning av det ytre miljø. Eventuell lagring av radioaktivt avfall, eller gjennomføring av virksomhet som kan medføre fare for forurensning av radioaktive stoffer, krever at AF Decom eller den virksomheten der arbeidene skal foregå har gyldig tillatelse til denne type virksomhet.

Utslipp til sjø

Utslippene av radioaktive stoffer til sjø fra virksomheten vil skje gjennom en avløpsledning som ender på 23 meters dyp utenfor dypvannskaia på AF Miljøbase Vats. AF Decom har fått utarbeidet en miljørisikovurdering for AF Miljøbase Vats og det har vært gjennomført årlige miljøundersøkelser rundt AF Miljøbase Vats. I disse undersøkelsene inngår også kartlegging av naturlig forekommende radioaktive stoffer både i sedimenter og biota. Resultatene fra undersøkelsene i 2012 viser at det ikke er forhøyede verdier i sedimentene i umiddelbar nærhet til AF Miljøbase Vats, men at det ble observert noe forhøyede verdier av ^{210}Pb i utløpet av Vatsfjorden sammenlignet med referansestasjoner og tidligere års målinger. Det ble også observert forhøyede verdier av ^{137}Cs , som er en nuklide som ikke stammer fra aktiviteten på AF Miljøbase Vats, på samme stasjon, så årsaken til den forhøyede verdien av ^{210}Pb kan ikke entydig knyttes til utslippene fra AF Miljøbase Vats. Aktiviteten som ble målt i prøver av krabbe viste lave verdier for ^{226}Ra , ^{228}Ra og ^{210}Pb på alle stasjonene. AF Miljøbase Vats ligger utenfor tersklene i Vatsfjorden hvor det er stort dyp ut mot Yrkesfjorden.

AF Decom har i sin søknad kun søkt om utslipp av radioaktive stoffer som følger vannstrømmen fra rengjøringen av utstyr fra offshore innretninger etter at den har passert sedimentasjonskummen. De har imidlertid også gjort rede for at utslippene av radioaktive stoffer til Vatsfjorden via AF Miljøbase Vats sin utslippsledning er vesentlig større enn det som skyldes rengjøringsaktiviteten alene. Strålevernet har derfor funnet det riktig å legge de totale utslippene fra AF Miljøbase Vats til grunn for reguleringen av utslippene fra virksomheten. Dette medfører ikke at utslippene fra AF Miljøbases Vats er større enn det som fremgår av søknaden, men har kun sammenheng med hvilke vannstrømmer som reguleres.

Flere av høringsinstansene har uttrykt bekymring for at utslippene av vann fra rengjøring av utstyr som er kontaminert med naturlig forekommende radioaktive stoffer fra AF Decoms anlegg vil tilføre fjorden utenfor anlegget radioaktive stoffer som ikke finnes i fjordvannet på forhånd, og at dette kan ha negativ innvirkning på nærmiljøet generelt og for utøvelse av fiske, havbruksnæring og friluftsliv i området spesielt. Alle nuklidene AF Decom får tillatelse til å slippe ut fra anlegget i forbindelse med opphugging av olje- og gassinstallasjoner er naturlig forekommende i sjøvann og finnes også i vannet i Rauneselva, som munner ut i Vatsfjorden rett ved siden av AF Miljøbase Vats. Målinger av konsentrasjonene i ellevannet viser høyere konsentrasjoner av de aktuelle naturlig forekommende radioaktive nuklidene enn utslippsvannet fra virksomheten gjør.

Totalutslippene fra Rauneselva er også 10 -35 ganger større enn de forventede utslippene fra AF Miljøbase Vats for de tre nuklidene som omfattes av tillatelsen. Som en del av det overvåkningsprogrammet som har blitt gjennomført i rundt AF Miljøbase Vats er det også målt innhold av radioaktive stoffer i sjøvannet utenfor AF Decom. Midlere verdier av konsentrasjonen av ^{226}Ra ved prøvetakingen for grunnlagsundersøkelsen i 2009 var 0,0035 Bq/l. Ved å legge den målte verdien for innhold av ^{226}Ra i Vatsfjorden til grunn vil den mengden radioaktive stoffer som AF Decom har søkt om utslippstillatelse til utgjøre om lag $750\,000\text{ m}^3$ (tilsvarende en sylinder med radius 155 m og høyde 10 m) sjøvann.

Den spesifikke aktiviteten av radioaktive stoffer i utslippsvannet er lav og de samlede mengdene som slippes ut er relativt små. Utslippene vil raskt bli fortynnet i vannmassene. Strålevernet anser derfor ikke at disse utslippene vil kunne ha noen negative effekter av betydning på miljøet i resipienten hverken når det gjelder vannmassene, bunnsedimentene eller dyre- og plantelivet i fjorden. Vi forventer derfor ikke at de omsøkte utslippene vil representere noen fare for naturmangfoldet i det aktuelle området.

Strålevernet har i sin tillatelse lagt til grunn utslipp av de største sannsynlige vannmengdene fra virksomheten og midlere konsentrasjoner av de naturlig forekommende radioaktive nuklidene i perioden 2011 – 2013.

Strålevernets konklusjoner

Strålevernet anser den type virksomhet som AF Decopm AS har søkt om å få tillatelse til å drive på AF Miljøbase Vats som en nødvendig virksomhet i tilknytning til petroleumsvirksomheten. Miljøbasen ligger i et etablert industriområde og Strålevernet anser at opphugging av utrangerte installasjoner fra petroleumsvirksomheten, og rengjøring av utstyr med radioaktive avleiringer er en naturlig del av den virksomhet som kan foregå på området.

Strålevernet har vurdert at fordelene ved at det foretas opphugging av plattformer samt rengjøring av kontaminert utstyr og håndtering av radioaktivt avfall fra petroleumindustrien ved AF Miljøbase Vats er større enn ulempene som dette fører til for annen virksomhet og befolkningen i området. Statens strålevern gir derfor tillatelse til utslipp av radioaktive stoffer og til håndtering av radioaktivt avfall slik som det er beskrevet i søknaden.

Tillatelsen er gitt uten tidsbegrensning, men Strålevernet forutsetter at AF Decom søker om oppdatert tillatelse, dersom aktiviteten endres eller konsentrasjonene i avløpsvannet viser seg å avvike vesentlig fra det som er lagt til grunn for tillatelsen. Dette gjelder både dersom det forventes vesentlige høyere eller lavere utslipp enn de grensene som er satt i vedlagte tillatelse.

AF Decom skal innen 1. mars 2014 oversende Statens strålevern et program hvor prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens for utslippsstrømmer fremgår, og som også skal beskrive omfang og frekvens av prøver i vannsøylen, prøver av bunnsedimenter fra resipienten og etablering av en eller flere stasjoner for overvåkning av eventuelt nedfall av støv som inneholder radioaktive stoffer.

Forsvarlighetskrav og stråleeksponering i arbeidsmiljøet

Forøvrig gjøres det oppmerksom på at etter strålevernloven § 5 skal blant annet enhver tilvirkning, transport, besittelse, bruk, håndtering og avfallsdisponering av strålekilder være forsvarlig, slik at det ikke oppstår risiko for dem som utøver virksomheten, andre personer eller miljøet. All stråleeksponering skal holdes så lav som praktisk mulig og stråledoser skal ikke overstige fastsatte grenser gitt i strålevernforskriften § 30.

Arbeidsplassen skal klassifiseres og merkes i henhold til bestemmelsene i strålevernforskriften § 29. Klassifiseringen skal baseres på hvilke doser som potensielt kan overskrides, ikke hvilke doser arbeidstakerne i gjennomsnitt utsettes for. For krav til fastsetting av den personlige stråleeksponeringen og rapportering henvises det til bestemmelsene i strålevernforskriften §§ 32 og 33.

Strålevernskoordinator

Strålevernet har registrert at Odd Magne Aanderaa er oppført som sentral strålevernskoordinator i Kværner og at lokal strålevernskoordinator er Kim Rasmussen.

Rapportering

Virksomhetens opplysningsplikt følger av forurensningsloven § 49. Krav til rapportering er gitt i tillatelsen. Det er utarbeidet en retningslinje for årlig rapportering til Statens strålevern for virksomheter som håndterer radioaktivt avfall som skal legges til grunn for den årlige rapporteringen.

Tilsyn

Statens strålevern vil føre tilsyn med at kravene som er gitt blir etterlevd.

Klageadgang

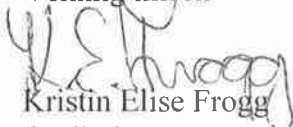
Det gjøres oppmerksom på at hele eller deler av dette vedtaket kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet frem, eller fra klageren fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal sendes til Statens strålevern, og angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør også nevnes.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statens strålevern eller Miljøverndepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Strålevernet vil gi nærmere opplysninger på forespørsel. Vi vil også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Vennlig hilsen

Kristin Elise Frogg
fagdirektør

Solveig Dysvik
seksjonssjef

Vedlegg: Tillatelse etter forurensningsloven

*Kopi: Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Arbeidstilsynet, Postboks 4720 Sluppen, 7468 Trondheim
Vindafjord kommune, Rådhuset, 5580 Ølen
Tysvær kommune, Postboks 94, 5575 Aksdal
Fiskeridirektoratet region Sør, Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen
Fiskarlaget Vest, Slottsgt. 3, 5003 Bergen
Simonsen Advokatfirma DA, Postboks 2043 Vika, 0125 Oslo
Alsaker Fjordbruk AS, 5694 Onarheim
Yrkje og Lindanger Bygdalag, yrkje-lindanger.bygdalag@live.no
Norges Miljøvernforbund (NMF) avd. Vats/Yrkje, osvald.eikames@veidekke.no*